

39313

kat.komp.

I

Mag. St. Dr.

P

Teol. 3110

Rustkorovi Placidi, Thesemata Theologica.
de operationibus Ici.

T

T

A

D

E

THEOREMATA
THEOLOGICA,

AD

Aures Doctoris subtilis Ioan:
Duns Scoti.

DE OPERATIONIBVS DEI.

Ad Intra tum ad Extra.

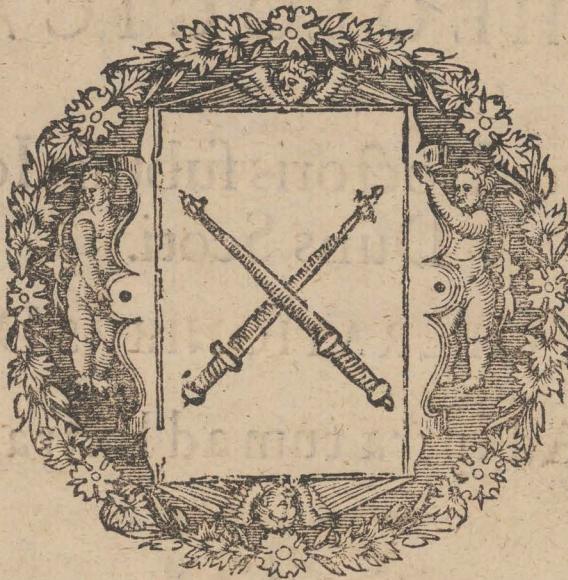
Ruth Kow 1621

duplicata

CRACOVIAE,

Ex Officina Matthiae Andreouensis, anno
Domini, 1621.

In Stemma Almæ Acad. Crac.

HÆc quid sceptra volunt? quid spirant Stemmatata tanta;
Quid tua præclarimænia Crace tenent?
Quisquis Aristotelis cognoscere dogmata querit,
Demostenea voce tonare cupit.
Et qui Galæni doctrinam scire peroptat
Ac quoque qui leges Iustiniane tuas.
Noscere diuinum numen qui poscis: adesto
Hic queras cuncta tenere potes.
Hoc etenim gestat præclara Academia Stemma,
Instruct an reges; regia Sceptra ferens.

39313

I6.

Magnifico & Adm. Rndo Domino,

C.

DOMINO IACOBO NAYMANOVIO,

I. V. D. Archidiacono Pilcensi, &c. &c.
Studij Generalis Crac. RECTORI dignissimo, óni-
busque in Alma Academia Professoribus, Dominis
& benefactoribus obseruandis.

Fr. PLACIDVS RYTKOWSKI, S. T. B. Ord: Min: Con.
P. P. P.

Vm pro consuetudine omni æuo ce-
lebratissima paullum attentiores
cogitationem mecum súciperem, cui-
nam potissimum Theorematá hæc
mea de summe abdito, ac omni ratione per recon-
ditó SS. Triadis simulq; rerum creaturarum my-
sterio nuncuparem, cumq; varijs & studio incre-
dibili in nostrum Seraphicum ordinem, & sane
permagna in me benevolentia ac meritis se se
mihi offerrent. Vicit attamen illa facile non tan-
tum rationum æquissimarū multitudine, verum-
etiam earundem pondere sententia, ut Alma

Academie Crac. totius septentrionis longe cæle-
berimo Gymnasio, atq; adeo recens inauguro
eius Rectori (cui me totum debeo) Hoc quicquid
est, volens ac libens consecrarem. Ac ne in eam
mentem veterum in primis Philosophorum, ho-
minum eruditissimorum per uulgatus ille mos im-
pulit, qui sua docta volumina & quicquid com-
mentando peperissent, non potentiae aut dinitia-
rum nomine splendidis, sed sapientia atque aesti-
matione rerum clarissimis dedicabant. Et hoc
equidem suæ sapientiæ semper solidæ, ac non in
speciem vanitatis, sed ad usum hominum insti-
tutæ pro merito nobilissima hæc Academia, ut
ceu Phoenix in Polonia Regno existens, unica
tantos cumulos atque montes commodorum in
omnes Reipub. partes, ac in ipsam sacrosanctam
Religionem, omnesque Deo dicatos Ordines im-
portauit. inq; dies singulos importet, ut omnium
non imprudentium existimatorii consensu, nun-
quam sint adeo impudentes futuri Polono sanguine
creti, qui eam Academiam quæ nomen Po-
lonorum literis illustrauit, & prima lucem bona
mentis in hanc oram fælicissimæ, velut Promon-
theus

theus è cælo deduxit, omniumque lumen de suo
lumine accendit, non cuperent æternam ac im-
mortalem reddere. Quod si homines ita dereli-
cti ab omniratione inuenirentur, & illa mens o-
mnium prima humanarum iurarum fructus ac
dispendia ex alto ressponsi, dolosaq; machinati-
ones exitio cōmemorabili affligens ad longeum
posteritatem, contra prava maleuolorum studia
propagabit: nostri vero Ordinis glorioſissimus
antesignanus, humiliorum Sanctissimus, &
Sanctissimorum humilimus B. Franciscus pro
consociatione, quæ huic inclytæ Academiæ cum
eius Ordine Seraphico intercedit sempererna sem-
per ab illa stabit animoſissime. Quo etiam feci
libentius, præter illam causam generalem & com-
munem, ut ad hanc ipsam cum præsentis signifi-
catione mei studij diuerterem deberi hoc à me
illi existimans quæ sancto quodam & arctissimo
tenetur conglutinata cum Ordine Seraphico socie-
tatis vinculo. Iam vero si mater omnium vir-
tutum gratitudo est accessit, hoc quoque priuata
mea non in postremis, numeranda causa ut meæ

olim meorumq; primorum Annorū altrici quæ-
ue mihi ad sapientiæ adiuta lampadem protulit
& grati animi declarationem, hoc agens testarer
Et simul fidelī mē & olim eruditrici rationem tem-
poris, post in studiis transactis redderem. Quod
reliquum est, valere vos per diu fæliciter & flo-
rere cupio & opto.

E.
mus
min
con
& si
Ego
San

2
nita
lian
cipi
ego
qua

3
dist
stra
hoc
nibi
mō
lita
tus

De Operationibus Dei ad intra.

1. Trinitatis indiuividuæ nomen variè in scriptura facra usurpari pro comperto tenemus, in principali significato docentes eos. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, in numero consignificato, faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. In secundo supposito. Ego ex ore altissimi prodij, in verbo ter repetito. Sanctus, Sanctus, Sanctus.

2. Hoc tamen firma fide sustineo, quod Trinitas sit unus Deus, conformiter ad dictum Tertulliani, qui dicere solebat in omnibus mysterijs, præcipue in hoc habeatur fides cum silentio, quare, & ego libens illud exclamo. Tria mihi difficilia sunt quartum penitus ignoro.

3. Et falluntur aduersarij D. Subtilem in primo dist. 2. quæst. 6. hoc ineffabile mysterium demonstrare voluisse, crede & intelliges, sciebat dictum hoc Scotus quanquam rationes suæ, aliorum rationibus probabilius intentum declarare videntur, immo circa articulos fidei, tantum probatur possibilitas factum non, fide enim creditur, ita idem Scotus in 3. distinct: prima, quæst. 1.

4. Inprimis igitur, ut humana valet infirmitas.
affero

asserio in diuinis, ad intra dari productionem dupli-
cem, vnam verbi quæ generatio, alteram Spiritus
Sancti, quæ processio seu spiratio nuncupatur, v-
triusque meminit, D. Augustinus dum inquit, Fili-
us procedit ut natus, Spiritus Sanctus, ut datus.

5. Nec plures esse possunt his duabus, neq; pau-
ciores ut subtiliter deducit Scotus, numerus enim
diuinarū productionum, inuestigari debet ex nu-
mero principiorum producentium, quæ tantum
sunt duo, neque plura, neque pauciora, intellectus
videlicet & voluntas.

6. Persona Patris est omnino improducta, ita &
in Symbolo D. Athanasij expressum habemus, Pa-
ter à nullo factus, illud enim est verum, D. Augu-
sto & Aristotelis quod nihil producat seipsum.

7. Principium Filij, ut quod Patrem admitto,
causam tamen nullo modo, vnicam enim in hac Sā-
ctissima Trinitate essentiam, & indiuisibilem qui-
dem, contra impiissimum Arium confiteor, & Sa-
crilegium puto, cum D. Hieronymo ad Damasum
Papam substantiam in Diuinis numerari.

8. Prioritatem & posterioritatē ibi nequaquam
concedo, cum D. Athanasio in dicto Symbolo. Et
in hac Trinitate, nihil prius neque posterius intel-
lige, non temporis neque durationis, sed bencō-
riginis, quo ordine Pater dicitur in Diuinis, prima
perfo-

persona, quia Deitas in ipso à se, Filius secunda,
quia à Patre, Spiritus Sanctus. tertia quia ab utro-
que, ita ut illud sit verum, D. Augu : Pater est prin-
cipium & fons totius Diuinitatis, quæ sententia
qualem habeat sensum dicetur interroganti.

9. Non debemus affirmare simpliciter, quod
Filius in primo signo non sit, quia nec esse nec non
esse conuenit ei in tali signo, ita ut non sint ponen-
da signa originis, in quibus, sed à quibus tantum.
Et sensus est Filius, non est in primo signo originis,
id est non est à se quod concedimus.

10. Memoria in Patre, est principium operati-
uum Patris, quod scilicet Pater, ut in actu primo
formaliter intelligit, ut in actu secundo.

11. Eademque memoria dicitur esse principium
productiū Filij quo Pater existens, ut in actu pri-
mo, producit ut in actu secundo notitiā genitam
ex D. Anselmo in suo Monologio, vbi ait verbum
esse cognitionem. de memoria neque aliter debet
intelligi illud D. August. visio de visione, & illud
in Symbolo Nycēno, lumen de lumine.

12. Emanationem ergo quādam, seu exitum po-
tius, in æternitate unius personæ, ab alia dicere di-
uinam hanc verbi productionem affirmo, iuxta il-
lud Saluatoris, apud Ioannem : Exiui à Patre, opti-
meq; declarari à nobis per generationē æternam.

B

iuxta

Juxta illud Psal. Ante Luciferum genui te. idque
sine imperfectione quamuis apud Deū enim nulla
est mutatio atq; vicissitudinis obumbratio.

13. Verumq; & tanquam Catholicum defendo Dei Filium esse de substantia Patris non tanquam de materia vel quasi de materia; sed per (de substantia) intellige duo coniunctim originem Filij & eius consubstantialitatem, quod collige ex SS. Patribus, Diuo præsertim Aug: in expositione verborum 2. Pauli. Transtulit nos in regnum Filij charitatis, qui exponens ait, filij substantiæ suæ.

14. Essentiam diuinā nullatenus generare neq; generari, admitto imo tanquam Hæreticum cum Ecclesia damno. text. de summa Trin: & Fide, cap. damno. neq; ex hoc sequitur quaternitas ut voluerunt quidam contra Magistrū Sententiarū. Pater enim & Filius & Spiritus Sanctus sunt, illa simplissima res quæ neq; generat; neq; generatur.

15. Porro generationem hanc diuinam etiam necessariam esse assero, & stante hoc addo cū Scoto in primo dist: 6. Patrem æternum genuisse Filium voluntate non tantum concomitante, sed etiā Antecedente, non tamen sequitur voluntatem esse principium quo Filij sed tantum concluditur actum voluntatis essentialiē antecedere ordine naturæ generationem Filij. Illud enim est verum

Patrem

que
ulla
en-
an-
de-
em
e ex-
one
filij
z.
eq;
um
ap.
lu-
ter
oli-
am-
co-
ili-
tiā
ef-
tur
ne
am-
em

Patrem in primo signo originis antequam generet
Filiū esse perfectē beatum.

16. An autem potentia generandi sit in Filio,
dubitant multi idq; propter D. Aeg: ad Maxenti-
um Hæreticum, Filius non generat, non quia non
potuit, sed quia non oportuit. dicerem ego vim
generatiuam inesse Filio non potentiam generan-
di sumendo potentiam cum omnibus circumstan-
tij ad generandum.

17. Pater autem & Filius dicuntur spirare Spi-
ritum Sanctum iuxta illud Concilium Lugdunense,
Qui à Patre Filioq; procedit, non in quantum sunt
vnum in essentia, neq; vt in persona, sed in quan-
tum sunt in vi spiratiua; vnum & hoc est quod di-
cunt Theologi & bene Patrem & Filiū non esse
duo spiratores, quia possemus alias inferre esse
posse habere volūtates duas, bene verum est quod
sunt duo spirantes, & tantum valet dicere quod
sunt duo supposita spirantia.

18. Et quia processio Spiritus Sancti est substancialis
per modum voluntatis productio, hinc fit
quod neq; Filiū Patris, neq; verbum diuinum
nominare posse.

19. Hæc autem propositio, Pater & Filius dili-
gunt se Spiritu Sancto, tanquam vera à Doctore su-
btili conceditur, non autem verum est, Pater est sa-
piens, sapientia genita.   B 2   Tan-

20. Tandem adeò Diuinas personas constitui
suis proprietatibus personalibus, vt paternitate Pa-
trem, filiatione Filium, spiratione passiuia Spiritum
Sanctum, quare optime concluditur à quibusdam,
si Spiritus Sanctus per impossibile non procederet
à Filio, adhuc non distingueretur realiter ab eo.

De operationibus Dei, ad ex- tra relatis in comparatione ad se.

1. **C**reatio quæ non vno, sed pluribus modis
apud Scriptores & Patres usurpari cōsueuit, in sua
rigorosa acceptance, recte deffinitur à Scoto in se-
cundo dist. part. quæst. secunda, quod sit produ-
ctio rei ex nihilo in effectu.

2. Ex nihilo profecto, non quidem materialiter
vel causaliter, aut ex termino, quomodo recte vna-
nimes Philosophos in commune illud assertum,
cōspirasse docet Scotus ibidē ex nihilo nihil fieri.

3. Sed bene vt negat subiectum, & esse quod-
cunq; reale rei præexigitum, non vero esse cogni-
tum, & obiectuum, quod ab æterno in mente Dei
rem quamlibet accepisse, lata est doctrina in Sco-
to, in secūdo dist. prima. quæst. prima & secunda.

4. Quodq; sufficiens fuisse, ad fundādam pos-
sibilitatem rerum acutissima est disputatio. Scot.
aduersus

aduersus Henricum in primo dist. 43. quæst vnica.

5. Præfert & præterhæc li nihil ex Scotti præceptis, ordinem atque prioritatem inter non esse, & esse rei creabilis, non quidem absolutæ durationis, aut naturæ posituum sed priuatiuum, sicut ibi fuse explicatur.

6. Cuius definitionis explicatione sic stante re-
cte colligimus, de ratione creationis non esse no-
uitatem essendi cap. 3. quæst. dist. 2.

7. Nec minus ad ens, substantiale per se subsi-
stens terminetur, sed respicit pro termino sibi ad-
æquato, quodcumque finitum, Ens à materia & à
subiecto independens.

8. Quapropter nego cum Scoto gratiam, & cæ-
tera supernaturalia dona, ex subiecti potentiali o-
bedientia educi, sed illa propriè creari, verèq; in-
tra creationis latitudinem includi, ex 4. dist. par.
quæstion. prima & quarta.

9. Creationem, non modo possibilem, sed de
facto, respectu solum quorundam Entium dari na-
turali ratione ostendi posse, demonstrat Scotus de
mente Philosophi, tūm hic in secundo, vbi supra
cum latius in octaua, dist. prima, quæst. 5.

10. Quin imò Deum vnum, cuncta extra se me-
diatè vel immediatè produxisse, eundem Philoso-
phum confessum esse, latè discursu, docet Scotus,

7. quod

7. quodlib. quidquid iniqua & superstitiosa professione, obsterpent Manichæi, qui malorum etiam alterum Deum promere ausi sunt.

11. De nouo autem in tempore, Deum immediatè aliquid creasse, regulariter ad sua principia negaret Philosophus non tamen Theologus, nulla ex parte Dei intercedente, innouatione ex seunda quæst. primi dist. scindit.

12. Lata hoc loco occurrit quæstio, vtrum Entia potuerunt, ab æterno creari, mihi verò sic visa est resecanda controuersia, de mente Scoti, in tercia quæst. prima, dist. secunda. quod de permanētibus problema est in Scoto probabilius, tamē affirmatiæ quam negatiæ parti adhæreo.

13. De successiuis autem omnino puto, cum eodem Scoto ibidem esse negandum, ob repugnatiæ intrinsecam, eorundem cum æternitatis instanti.

14. Actiua creatio nihil ponit reale, intrinsecè denominans Deum, sed est denominatio extrinseca, à creatione passiua existente, in creatura ita quod per respectum creationis, passiuæ intrinse, è existente, in creatura dicitur Deus extrinsece creās.

15. Vnde frustra est querere, an actio creatiua, seu creatio Actiua, sit actio agens, immanens vel transiens, quia talis quæstio, supponit esse actionem

agen

agéntem in agente, realem & intrinsecè denominantem ipsum agens.

16. Quando autem actio agens nihil reale ponit in agente, præter denominationem extrinsecā, quæ fit per actionem actam existentem in passo, tunc potius quærendum est, de actione acta seu de creatione passiuā, non de actiuā qualis sit, & respondemus creationem passiuā esse formaliter actionem actam transeuntem extrinsecè, denominantem creatorem trānsitū, & non immanenter creantem.

17. Passiuā vero creatiō, de formalī, aliud non signat, quam relationem dependētiæ creaturæ, ad Deum creantem, non mutuam atque ideo realem, ex parte fundamenti, rationis ex parte termini.

18. De connotato vero dicit eandem rei creatræ Entitatē eum qua idem realiter identificatur solum realiter distincta sicut vniuersaliter docet Scotus esse dicendum de quavis relatione creaturæ ad Deum in 4 quæst. primi dist. 2.

19. Non tamen ea ratione quæ dicta relatio non est formaliter nisi fundamentum ipsum cum Henrico, aut quia est de ratione intrinseca fundamenti cum alijs, sed Scotti principio insistendo, quod fundamento repugnat esse sine termino, ex 4. quæst. vbi supra.

20. Estq;

20. Estq; etiam eadem numero creatio passiuā cum conseruatione passiuā solum ratione distincta, sicut vniiformiter dicimus se habere creationem actiuam cum conseruatione actiuā ex 2. dist: 2. quæst: 2. & in 12. quodliberali per totum.

De operationibus ad extra re- latis incomparatione ad diuinās Personas.

1. **V**Niuersarum rerum creatarū multitudinem ab uno hoc Deo pendere adeo indubitatum est in fide, ut non modo bona & positiva omnia ab illo promanare dicamus.

2. Sed etiam mala poenæ contra vanā & peruersa deliramenta Sectariorum, quos iniqua voluntas non ad veritatis intelligentiam, sed potius ad placentium defensionem incitauit oppositum huius asserere, ut euidenter inter cæteros ostendit Scotus in 1. dist: 2. quæst: 3.

3. De malo quippe poenæ pro comperto habeo, de culpæ vero nō audeo sine distinctione proferre

4. Afferendo positivum & materiale culpæ esse à Deo effectuè, formale autem idem deformitatem actus non nisi permissive.

5. Quæ permisso, nō est positivus actus Dei au-
remissi-

assiuā
incta,
onem
ist : 2.

re-

dinēm
ubita-
ua o-

eruer-
luntas
ad pla-
huius
it Sco-

ababo,
ferre
oæ esse
ermitta

Dei au-
cmissi

remissa volitio, sicut euenit in nobis, sed præcisè negatio & suspensio actus, ut pulchrè classicus Scotus in primo dist: 47. quæst: vñica hæc omnia docet.

6. Igitur rerum omnium causalitas necessario conuenit non modo huic Deo præcisè Trinitatis Individuo, sed tribus personis non solum quo ad esse illarum simpliciter & reale, verum etiam secundum quid intelligibile cognitum & volitum ab æterno. ex prima quæst: dist: 2.

7. Non quidem ex eo capite quod creare sit proprium alieuius personæ contra Henricum, aut quod Trinitas ipsa sit formalis ratio creandi.

8. Quamobrem iure ibidem distinguit Scotus duo naturæ instantia in Deo primum quo comple-
tut processio personarum ad intra, posterius quo habetur processio creaturarum ad extra.

9. Primarium namq; obiectum quod est essen-
tia diuina, intellectum mouens ad cognitionem secundarij obiecti, quod est creatura illa suo intel-
ligendi actu producit in quodam esse cognito se-
cundum quid & diminuto.

10. Quod est primum illarum esse formale &
proprium consistens in medio quodam Ente inter
Ens reale & rationis.

11. Vnde ex tutissimo Scotti principio, dico quod

C

prior

prior est habitudo naturæ diuinæ ad supposita
quam ad cognitionem creaturarum.

12. Quapropter colligo diuinum Verbum non
nasci de creaturis cognitis, nec minus Spiritum
Sanctum ex earundem amore procedere.

13. Vtraq; enim processio diuinarum persona-
rum præintelligitur & simpliciter in esse comple-
to antecedenter ad quodcunq; creaturarum esse
expressum & proprium.

14. Dixi simpliciter quia non debent sane aures
abhorrire, quod tam mira explicatione docet
Scotus, in primo instanti naturæ verbum & Spir-
itum Sanctum originari, secundum esse suum com-
pletum & cognitionem creaturarum esse imperti-
nentem ad eorum essentiam.

15. Verum non ita necessario rerum creatio tri-
bus personis conuenit, ut ab earum (si per impos-
sibile tantum vna existat) non possit uniformiter
complete vniuersitas creaturarum prouenire.

16. Cùm docet Richardus à S. Victore 3. de
Trinit. cap : 16. quod si tantum vna foret persona
in Deo adhuc esset in ea plenitudo potentiarum & sa-
cientiarum.

17. Ad quod clarius probandum puto inter cæ-
tera aptissimum esse illud Scoticum dilema de du-
plici effectu ordinatæ ab eodem principio depen-
dente,

dente, quod essentialior sit habitudo vtriusq; ad causam quam vnius ad alterum.

18. Creant igitur de facto omnes tres personæ diuinæ, prius tamen origine Pater quam Filius, quare non solum ordinem volumus in Deo naturæ, sed etiam originis tum ad intra cum ad extra.

19. Principium autem creatuum ad extra alias dictum executiva potentia, nolumus esse quid à voluntate distinctum.

20. Nec minus in Deo practicam scientiā concedimus, neq; voluntatem diuinam esse dirigibilem ab intellectu pratico, sed efficacem esse ex se per actum efficatis volitionis.

De operationibus Dei ad extra, In comparatione ad creaturam.

1. **S**Vblime illud creationis opus adeo necessario tribus conuenit, vt nulli vñquam creatarum conueniat.

2. Quidquid dicant Philosophi, ille præsertim Auicena, qui monstrum quodam parturijt catenam scilicet illam auream intelligentiarum, vt refert Scotus in 2. dist. 1. quæst. 1.

3. Ex quo fundamento accepisse fantur illam etiam Sectariorum vesaniam qua dixerunt mun-

dum hunc à quibusdam Angelis factum esse, quos
Deos appellabant, illis tamen præesse vnum in-
comprehensibilem incognitum omnibus.

4. De possibili vero non leue est iurgium inter
scholasticos Doctores. An potest creatura aliquid
Entium creare.

5. Nos respondemus vim creatuam creaturæ
non esse communicabilem, potest tamen creatura
esse instrumentum non actuum, sed disposituum
ad creationem Dei principaliter & effectiue crea-
tis, ut sunt Sacra menta nouæ legis.

6. Mihi tamen ex Scotti præcepto in 2. distin-
1. quæst. 1. distinguendū videtur creaturam ullam
de possibili posse creationis terminum attingere.

7. Cuius veritatis ratio non est quod esse sit v-
niuersalissimus effectus vniuersalissimæ causæ pro-
prius.

8. Neq; quod infinita potentia ad creandum
sit requisita propter distantiam creationis termi-
norum, aut elongationem actus à potentia.

9. Nec minus subordinatio effectus inferioris
agentis ad effectum superioris & artis ad naturam
quæ singula displicant Scoto.

10. Sed tutissima illa ratio est Scotti, quod crea-
tio est actio independens omnino à materia & sub-
iecto, ab omniq; superiori principio, hancq; ob
causam nullo pacto creaturæ conuenit.

uos
in-
ter
quid
uræ
tura
uum
ean-
stin.
llam
re.
t v-
pro-
dum
rmi-
ioris
uram
crea-
sub-
ob

ii. Et hæc est formalis ratio, & proxima repugnantiæ siue improportionis creatiæ potentiaæ in ordine ad creaturem.

12. Quod si ulterius protendatur disputatio, an possit creatura si non ut principalis, saltem ut instrumentalis causa alicuius creationem attingere recentiores aliqui distinctione utuntur de connaturali instrumento & diuino.

13. Docentes creaturā connaturale instrumentum non posse esse creationis.

14. Quid autem afferendum sit in via Scoti. An posset esse instrumentum diuinum scire si postules. Dico Sacra menta esse instrumenta diuina respectu creationis gratiæ.

15. Si autem quæras. An sint Physica vel moralia, ad mentem Scoti dicemus non esse vera instrumenta Physica quæ sint de genere acti uorum per aliquam formam actiuam sibi formaliter in existentem.

16. Sed satis est ad nostrorū Sacramentorum veram efficaciam ostendendam, quod sint instrumenta dispositiva necessitantia ex pacto gratiam producendam.

17. Est bene creatura Physicus & intrinsecus terminus creationis, præsertim spiritualis ex cunctis alijs præstantior Angelica.

Quæ

18. Quæ spiritualis substantia est cōpleta, intel-
lectualis, optima mente prædita ab humano con-
sortio semota & corporeæ molis prorsus expers.

19. Quod ex Scripturis & sanctis Patribus ac-
cipio.

20. Solum illud pro certo tueor naturali ratio-
ne demonstrari posse non re pugnantiam taliū sub-
stantiarum sic spiritualium & incorporeorum, de
facto vero non nisi probabilitatem suaderi. Qui-
bus tandem cœli mentibus (faxit Deus) ut sicut
nunc spirituales ac præstantiores agnoscimus &
veneramur aliquando eisdem in beata pa-
tria associari possumus. AMEN.

Publico certamini exponantur in Comitijs Prouincia-
libus Ord: Min: Conu. in Ecclesia D. Franc. Cra-
couïæ. Respondente eodem Patre Placido Rutko-w-
ski S. T. B. Presidente Admodum Rido Patre
Adriano Bratko-wic S. I. D. Custode & Guardia-
no Czucouïense, nec non Regente almi studij eiusdem
Conuentus dignissimo. Anno 1621.

Mense Die Hora

BIBLIOTHECA
S. J. COLLEGIUM

stdr0009026

Biblioteka Jagiellońska

